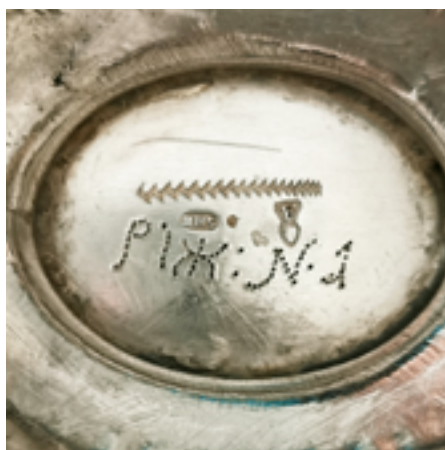

SUDRABA PĀRA MĒRCES TRAUKI AR PAMATNĒM, PĀRIS DUBULTO SĀLSTRAUKU NO RĪGAS SERVĪZES

“American Friends of the Latvian National Museum Inc.” fonda
un Latvijas Goda konsula Filadelfijā Džona Dž. Medvecka
dāvinājumi 2023. un 2024. gadā

Pateicoties mākslinieces Vijas Celmiņas, Latvijas goda konsula Vermontas štatā Dara Dēliņa un Latvijas goda konsula Filadelfijā Džona Medvecka ASV dibinātā fonda “*American Friends of the Latvian National Museum Inc.*” (“Latvijas Nacionālā mākslas muzeja amerikāņu draugi”) atbalstam un personīgi Džonam Medveckim, Latvijas Nacionālais mākslas muzejs (LNMM) saņēmis divus nozīmīgus dāvinājumus Mākslas muzejā RĪGAS BIRŽA izvietotajai ārzemju mākslas kolekcijai – četrus mākslinieciski vērtīgus sudraba priekšmetus.

Sudraba pāra mērces trauki ar pamatnēm un pāris dubulto sālstrauku ir no tā dēvētās Rīgas servīzes. 18. gadsimta beigās Augsburgā, Vācijā, darinātajiem priekšmetiem ir unikāla vērtība, jo tos LNMM Ārzemju dārgmetālu kolekcijas kontekstā var uzskatīt kā augstvērtīgākos no Eiropas reģiona. Jau kopš 16. gadsimta Augsburga lepojusies ar augsti novērtētiem un plaši pieprasītiem sudrabkaļu darinājumiem gan Eiropas baznīcās, gan aristokrātijas vidū. Šiem priekšmetiem piedēvē ne tikai izcilu kvalitāti, precīzu izpildījumu un smalkas proporcijas, bet arī greznību un krāšņumu. 17. un 18. gadsimts Augsburgas sudrabkaļiem bija uzplaukuma laiks, kad dominēja izsmalcinātas formas, kas rotātas ar barokāliem elementiem. 18. gadsimta beigās Katrīna II pasūtīja reģionālo galvaspilsētu vajadzībām servīžu sērijas, kas darinātas Augsburgā, Parīzē un Londonā. Rīgas servīze tika piegādāta 1784. gada 4. aprīlī, kad Rīgas ģenerālgubernators bija grāfs Džordžs fon Brauns.

Ir zināms, ka servīze bijusi apjomīga un paredzēta aptuveni četrdesmit personām. Tā sastāvēja no četrām ovālām terīnēm, astoņiem kandelabriem, divdesmit četriem svečturiem, astoņiem vīna dzesējamajiem traukiem, mērces traukiem, sālstraukiem, paplātēm, šķīvjiem, to vākiem un citiem mazākiem priekšmetiem ar kopējo svaru ap 482 kilogramiem.

No dokumentālām liecībām zināms, ka Rīgas servīze, vismaz sākotnēji, netika daudz lietota. 1784. gadā, kad tā tika atvesta uz Rīgu, grāfs Džordžs fon Brauns līcis uzskaitīt visas tās sastāvdaļas, pēc tam iepakot un noglabāt. Tika noteikts, ka servīzes lietošanas reizēs iesniedzams pieteikums, uzskaitot vajadzīgos priekšmetus. Tā 1795. gada janvārī priekšmetu izlase tika pieprasīta par godu Kurzemes hercoga Pētera fon Bīrona uzņemšanai.

1797. gadā, pārvedot servīzi uz Sanktpēterburgu, tā pazuda. Dažas tās sastāvdaļas parādījās izsolē, ko rīkoja firma *Frederic Müller et Cie* 1925. gada jūnijā Amsterdamā. Pārdošanai tika piedāvāta terīne, kandelabrs un menāža. Arī pašlaik zināmi tikai atsevišķi servīzes priekšmeti, kas atrodas muzejos vai privātkolekcijās.

AMERICAN FRIENDS

LATVIAN NATIONAL
MUSEUM OF ART